

Jak kształtować poczucie odpowiedzialności u dzieci?

Drodzy Rodzice,

nasze dzieci często słyszą od nas w różnych sytuacjach, że powinny być odpowiedzialne. Tymczasem odpowiedzialność nie jest cechą wrodzoną tylko wyuczoną. Kształtuje się ona przez całe życie człowieka, począwszy od najwcześniejszych lat. Poczucie odpowiedzialności powoduje, że dana osoba potrafi zadbać o swoje sprawy ale także o innych ludzi. Jego uformowanie jest jednym z podstawowych czynników udanego życia społecznego.

Warunkiem rozwoju poczucia odpowiedzialności jest rozwinięcie się u dziecka poczucia własnego Ja : ja jestem dziewczynką lub chłopcem, mam imię i nazwisko, ja mówię, ja działam. Rolą rodziców jest ukierunkowywanie dziecka i pokazywanie mu, poprzez własny przykład, jak należy brać odpowiedzialność za siebie ale także za innych, oraz powierzone zadania.

Branie odpowiedzialności za swoje słowa polega na rozwinięciu świadomości, że słowa wypowiedziane mają swój skutek. Na przykład wypowiedziana obietnica czy zobowiązanie wiąże się z koniecznością dotrzymania go. Rodzic, który obiecuje coś swojemu dziecku powinien tego dotrzymać a jeżeli z jakiegoś powodu nie może wypełnić obietnicy powinien wyjaśnić to dziecku. W ten sposób uczy swoją pociechę odpowiedzialnego używania słów.

Brania odpowiedzialności za swoje czyny uczy się dziecko widząc związki przyczynowo - skutkowe pomiędzy swoim działaniem a jego skutkami. Już małe dziecko może doświadczyć, że jeżeli np. rzuci zabawkę to ją zniszczy i w efekcie nie będzie mogło się nią bawić lub np. jeśli obleje się wodą będzie mokre i będzie mu zimno. Dowiaduje się w ten sposób, że jego działanie wpływa na rzeczywistość i ją zmienia więc musi uważać na to co robi.

Brania odpowiedzialności za innych dziecko uczy się obserwując rodziców troszczących się o nie ale także uczestnicząc w domowych obowiązkach. Małe dziecko chętnie pomoże mamie czy tacie w pracach domowych lub poda jedzenie kotu czy nakarmi rybki. Doświadczy w ten sposób, że od niego zależy los innych żywych istot.

Warto włączać dziecko do codziennych zajęć i powierzać mu różne zadania, od prostych gdy dziecko jest małe po bardziej skomplikowane gdy jest starsze. Zaufanie rodziców, ich pochwała i duma z tego, że ich pociecha potrafi wywiązać się z powierzonych obowiązków budują w dziecku poczucie własnej wartości i odpowiedzialność tak potrzebne do nawiązywania dobrych relacji z innymi i osiągnięcia satysfakcji i w życiu społecznym.